

Sygn. akt IX U 1286/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek
Protokolant:	Monika Holona

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2018r. w Rybniku

sprawy z odwołania B. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zwrot składek na ubezpieczenia zdrowotne

na skutek odwołania B. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 26 lipca 2017r. Znak (...) Nr (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do zwrotu ubezpieczonej nienależnie opłaconej składki na Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych za miesiące od czerwca 2012r do października 2012r., a w pozostałym zakresie oddala odwołanie;
- zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 180,00zł (sto osiemdziesiąt zł 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn. akt IXU 1286/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.07.2017r. wydaną wobec ubezpieczonej B. Z. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej zwrotu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne z powodu niestwierdzenia nadpłaty.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczona zwróciła się z wnioskiem o zwrot nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 11/2010 do 10/2012 z tytułu prowadzenia

działalności gospodarczej. Po rozliczeniu konta płatnika składek w oparciu o dokumenty rozliczeniowe i wpłaty znajdujące się w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS na dzień 19 czerwca 2017r. nie stwierdzono nadpłaty.

Ubezpieczona w odwołaniu od decyzji domagała się jej zmiany, poprzez nakazanie zwrotu nienależnie opłaconych składek. Nadto wniosła o zasądzenie od organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania podniosła, że będąc zatrudniona w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa ((...)) pozostawała jednocześnie członkiem Konsorcjum Usług Medycznych oraz Konsorcjum (...), które na podstawie umów z dnia 30.09.2010r. i 30.09.2011r. świadczyły na rzecz (...) usługi obejmujące pełnienie dyżurów w ekspedycji krwi, preparatyce oraz udzielanie konsultacji serologicznych . Ubezpieczona w celu uczestniczenia w Konsorcjum rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej i opłacała składki na ubezpieczenie zdrowotne. ZUS w stosunku do (...) dokonał stosownych przypisów składek na FUS, FUZ i FP uznając, że ubezpieczona na mocy art. 8 ust.2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych faktycznie świadczyła pracę na rzecz (...) i podlegała z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Tym samym składki przekazane przez ubezpieczoną na FUZ w analogicznym okresie należy uznać za nienależnie opłacone.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniosł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona w spornym okresie od 11/2010 do 10/2012 była pracownikiem Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w R. w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie umowy o pracę. Równocześnie założyła własną działalność gospodarczą. Następnie przystąpiła do utworzonego przez pracowników (...) konsorcjum Konsorcjum to zgłosiło się do przetargu ogłoszonego przez (...) jako zewnętrzny podmiot. Przetarg dotyczył usługi polegającej na wykonaniu ekspedycji krwi, badaniu konsultacyjnym w zakresie serologii i ewentualnym wykonywaniu preparatu. Ubezpieczona z uwagi na prowadzoną działalność gospodarczą uiszczala składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Decyzją z dnia 8 marca 2013r. organ rentowy określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonej jako pracownika u płatnika składek Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa uwzględniając w wymiarze tych składek przychód osiągnięty z tytułu wykonywania umów zlecenia na rzecz pracodawcy.

Prawidłowość tej decyzji potwierdził tutaj Sąd wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. akt IXU 1089/13.

Ubezpieczona B. Z. jest zatrudniona w (...) od 1986r. do nadal. Działalność gospodarczą zarejestrowała w 2010r. W ramach tej działalności świadczyła usługi na rzecz swojego pracodawcy w okresie do listopada 2013r. W spornym okresie uiszczala składki na ubezpieczenie zdrowotne .W dniu(...). złożyła wniosek o zwrot nienależnie opłaconych składek, w rozpoznaniu którego organ wydał zaskarżoną decyzję opisaną na wstępie.

Na wniosek ubezpieczonej organ rentowy dokonał zwrot składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 3/2003 do 9/2013 w kwocie 1832,11zł.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości, bowiem z dokumentów zebranych w sprawie jasno wynikało jakie składki, w jakiej wysokości i w jakich terminach były uiszczane przez odwołującą.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej częściowo zasługuje na uwzględnienie.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot i zakres rozpoznania sprawy wyznacza treść decyzji, od której wniesiono odwołanie (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 13.05.1999r. sygn. akt II UZ 52/99, LEX nr 40789, z dnia 07.04.2011r. sygn. akt I UK 357/10, LEX nr 863946, z dnia

01.09.2010r. sygn. akt II UK 15/10, LEX nr 667499, z dnia 20.01.2010r. sygn. akt II UZ 49/09, LEX nr 583831, z dnia 23.04.2010r. sygn. akt II UK 309/09, LEX nr 604210).

Bezspornym w sprawie jest, że odwołująca wnioskował o zwrot nienależnie opłaconych składek na FUZ za okres od 11/2010 do 10/2012 i w takim zakresie została wydana zaskarżona decyzja.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznania niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż postępowanie przed tut. Sądem zainicjowane zostało odwołaniem ubezpieczonej od decyzji z dnia 26.07.17r., którą organ rentowy odmówił ubezpieczonej zwrotu nienależnie opłaconych składek. Decyzja dotyczy okresów od listopada 2010r. do października 2012r., bo takie okresy ubezpieczona reprezentowana zresztą przez fachowego pełnomocnika, wskazała we wnioskach o zwrot nienależnie opłaconych składek.

Zatem tylko w zakresie objętym treścią tych decyzji, to jest odnośnie składek opłaconych w okresie od listopada 2010r. do października 2012r., Sąd mógł przeprowadzić kontrolę ich prawidłowości. Zasadny jest przy tym (przynajmniej częściowo) zarzut organu rentowego odnośnie przedawnienia opłaconych składek.

Zdaniem Sądu, składki na ubezpieczenie zdrowotne uiszczone przez odwołującą w spornym okresie były składkami nienależnymi, co wykazała prawomocna decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w R. z dnia 8 marca 2013r.

Kwestia zwrotu nienależnie opłaconych składek uregulowana została w art. 24 ust.6a – 6h ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.Dz.U.z 2017r., poz.1778), zwanej dalej ustawą. Zgodnie z tymi przepisami ZUS ma obowiązek zawiadomić płatnika składek o kwocie nienależnie opłaconych składek, które mogą być zwrócone, chyba że nie przekraczają wysokości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym. W sytuacji gdy nienależnie opłacone składki nie przekraczają kosztów upomnienia, ZUS nie ma obowiązku zawiadamiać płatnika o nienależnie opłaconych składkach, jednak na jego wniosek ma obowiązek dokonania ich zwrotu. W przypadku zgłoszenia przez płatnika wniosku o zwrot nienależnie opłaconych składek ZUS zobowiązany jest do ich zwrotu w terminie 30 dni od dnia wpływu tego wniosku.

Art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. z 2017r., poz. 1938) stwierdza, że zwrot nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne następuje na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

Z kolei art.24 ust 6g ustawy systemowej, przewiduje, że nienależnie opłacone składki ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia: 1) otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6b; 2) opłacenia składek, w przypadku braku zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6b.

Wyjaśnienia przy tym wymaga, że z dniem 1 stycznia 2012 r. na podstawie art.11 pkt.1 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U.z 2011r., nr 232, poz.1378) - zmieniającego treść art. 24 ust. 6g ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, skrócony został okres przedawnienia nienależnie opłaconych składek z 10 do 5 lat. Kluczowe znaczenie ma art. 27 powyższej ustawy regulujący zagadnienia intertemporalne. Zgodnie z jego ust. 1, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Przy czym przepis ten stosuje się odpowiednio do nienależnie opłaconych składek, o których mowa w art. 24 ust. 6g ustawy. Zatem według zasady wynikającej z tego przepisu do nienależnie opłaconych składek nieprzedawnionych do 1 stycznia 2012 r. (wedle starych zasad z zastosowaniem 10-letniego okresu przedawnienia) ma zastosowanie 5-letni termin przedawnienia, z tym jednakże zastrzeżeniem, że liczy się go nie od daty opłacenia składki, ale od dnia 1 stycznia 2012 r. Wyjątek od tej zasady ustanawia ust. 2 przywołanego przepisu, stosownie do którego, jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu. Powołana regulacja oznacza, że wybór odpowiedniego terminu przedawnienia 5-letniego

(liczonego od dnia 1 stycznia 2012 r.) lub 10-letniego (liczonego od daty opłacenia składki) - zależy od tego, który z nich upłynie wcześniej.

W przypadku składek opłaconych przez odwołującą wcześniej upływał termin 5-letni liczony od 1.01.2012r. i dlatego ten termin znajduje zastosowanie w sprawie.

Odwołanie zasługuje na częściowe uwzględnienie. Składki na ubezpieczenie zdrowotne w ramach działalności gospodarczej odwołującej uiszczane były: pierwsza za listopad 2010r. – 8.12.2010r. i ostatnia za październik 2012r.- w dniu 5.11.2012r. Ubezpieczona co prawda w dalszym ciągu prowadziła działalność gospodarczą, ale okres po październiku 2012r. nie był objęty wnioskiem, w którym ubezpieczona domagała się zwrotu składek. A zatem doszło do przedawnienia składek uiszczonych za okres do maja 2012r. włącznie. Natomiast nie doszło do przedawnienia za dalszy żądany okres tj. od czerwca 2012r. do października 2012r.

Na marginesie należy też zaznaczyć, że nie zasługują na uwzględnienie twierdzenia odwołującej, że doszło do zawieszenia biegu terminu przedawnienia. Zgodnie bowiem z art.24 ust. 6h ustawy, bieg terminu przedawnienia, o którym mowa w ust. 6g, ulega zawieszeniu:

- 1) w przypadku wydania przez Zakład decyzji w sprawie nienależnie opłaconych składek - od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna;
- 2) jeżeli wydanie decyzji w sprawie nienależnie opłaconych składek jest uzależnione od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd - do dnia, w którym decyzja innego organu stała się ostateczna lub orzeczenie sądu uprawomocniło się, nie dłużej jednak niż na okres 2 lat;
- 3) od dnia śmierci spadkodawcy do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia, nie dłużej jednak niż do dnia, w którym upłynęły 2 lata od śmierci spadkodawcy;
- 4) w przypadku wydania przez Zakład decyzji stwierdzającej brak obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym lub obniżającej podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia - od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

W sprawie niniejszej takie przypadki nie zaistniały. Doszło natomiast do zawieszenia biegu przedawnienia co do składek za okres od czerwca 2012r., skoro postępowanie w sprawie nienależnie uiszczonych składek zostało wszczęte jej wnioskiem.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i 2 kpc zmienił częściowo decyzję z dnia 26 lipca 2017r., oddalając odwołanie w pozostałym zakresie.

W pkt. 2 wyroku Sąd z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §9 ust.2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015, poz. 1800) zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego A. R. kwotę 180,00zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia